Zakon o Upisniku sudskih i javnobilježničkih osiguranja tražbina vjerovnika na pokretnim stvarima i pravima

Glava prva

OPĆE ODREDBE

Sadržaj Zakona

Članak 1.

Ovim se Zakonom uređuje ustrojstvo i sadržaj Upisnika sudskih i javnobilježničkih osiguranja tražbina vjerovnika na pokretnim stvarima i pravima (u daljnjem tekstu: Upisnik), vrste, pretpostavke i učinci upisa u taj Upisnik te postupak po kojemu se oni određuju i provode (postupak upisa).

Osnivanje, sastavni dijelovi i vođenje Upisnika

Članak 2.

(1) Unutar Financijske agencije osnovat će se Služba upisa koja će voditi Upisnik sudskih i javnobilježničkih osiguranja tražbina vjerovnika.

(2) Upisnik se sastoji od glavne knjige i zbirke isprava.

(3) Upisnik će se voditi u elektroničkom obliku.

(4) Upisnička mjesta ustrojena pri pojedinim poslovnim jedinicama Financijske agencije bit će povezana u jedinstvenu bazu podataka sa sustavom upisa u realnom vremenu.

(5) Pod sustavom upisa u realnom vremenu podrazumijeva se takav upis koji od trenutka upisa odmah i istodobno proizvodi pravne učinke i vidljiv je na svim upisničkim mjestima Službe upisa bez obzira na njihovu lokaciju.

(6) Ministar nadležan za poslove pravosuđa pravilnikom će urediti oblik i sadržaj Upisnika te unutarnje ustrojstvo i rad Službe upisa, u skladu s ovim Zakonom.

Javnost Upisnika

Članak 3.

(1) Upisnik je javna knjiga.

(2) Svatko je ovlašten tražiti da mu se omogući uvid u Upisnik.

(3) Svatko može tražiti izvatke iz glavne knjige ili prijepise iz zbirke isprava.

(4) Služba upisa dužna je osigurati uvjete za neposredni besplatni uvid u Upisnik pri upisničkim mjestima u za to propisano uredovno vrijeme.

(5) Služba upisa osigurat će uvid u Upisnik putem interneta ili primjenom drugih (informatičkih) medija komunikacije.

(6) Svatko je ovlašten od Službe upisa Upisnika zahtijevati da pretraživanjem utvrdi je li neka osoba u Upisniku označena kao ovršenik, protivnik osiguranja ili dužnik, odnosno kao ovrhovoditelj, predlagatelj osiguranja ili vjerovnik (pretraživanje po kriteriju osobe) za određeni predmet osiguranja te je li neki pojedinačno označeni predmet osiguranja bio predmetom upisa (pretraživanje po kriteriju predmeta) radi osiguranja tražbine prema nekoj osobi ili u korist neke osobe.

Čuvanje i pohrana podataka

Članak 4.

(1) Služba upisa dužna je zaštititi računarski sustav i podatke koje on sadrži od neovlaštenog korištenja, izmjene i gubitka te na sigurnom mjestu trajno čuvati izvornu dokumentaciju na temelju koje su obavljeni upisi. Podaci zabilježeni na elektroničkim medijima čuvaju se trajno.

(2) Ministar nadležan za poslove pravosuđa pravilnikom će utvrditi posebne standarde i tehnike zaštite računarskog sustava i podataka koje oni sadrže.

(3) Služba upisa dužna je osigurati redovito dnevno kopiranje podataka koji će se čuvati na prikladnim medijima.

(4) Služba upisa dužna je medije na kojima su kopirani podaci čuvati na sigurnom mjestu (mjesto pohrane), različitom od mjesta u kojem se nalazi Upisnik.

(5) Služba upisa dužna je mjesto pohrane osigurati protiv rizika poplave, požara i sličnih događaja.

Odgovornost i unutarnje ustrojstvo Službe upisa

Članak 5.

(1) Financijska agencija odgovara za štetu koja nastane zbog nepravodobnog unošenja podataka, netočnosti ili gubitka podataka u odnosu na podatke sadržane u ispravama na temelju kojih je izvršen upis, prema načelu pretpostavljene krivnje.

(2) Republika Hrvatska solidarno odgovara za štetu iz stavka 1. ovoga članka, samo ako je tužena zajedno sa Financijskom agencijom.

(3) Služba upisa će općim aktom, koji će donijeti uz suglasnost ministra nadležnog za poslove pravosuđa, utvrditi uvjete za obavljanje pojedinih poslova u Službi te odrediti osobe odgovorne za pravodobno unošenje podataka i njihovu točnost te ispravnost pojedinih postupaka prilikom upisa.

Prava i mjere koje se upisuju

Članak 6.

(1) U Upisnik se upisuju prava i mjere koje se ne upisuju u koju drugu javnu knjigu i to:

1. založno pravo na pokretnini, pravu, dionici, udjelu i poslovnom udjelu u trgovačkom društvu koje se, u skladu sa zakonom, stječe ovrhom ili osiguranjem,

2. založno pravo na ukupnosti stvari koje pripadaju protivniku osiguranja, odnosno dužniku ili ukupnosti stvari tih osoba koje se nalaze u ili na određenom prostoru, čiji se sadržaj može mijenjati (članak 38.),

3. prijenosi prava vlasništva na pokretnini ili prijenosi kojeg drugog prava radi osiguranja u skladu sa zakonom,

4. prijenosi dionica, udjela i poslovnih udjela radi osiguranja,

5. mjere zabrane otuđenja ili opterećenja predmeta osiguranja, određene u skladu sa zakonom,

6. prijenosi prava vlasništva na pokretninama, odnosno prijenosi prava, dionica, udjela ili poslovnih udjela na kojima su zasnovana založna prava iz točke 1. ovoga stavka, nakon zasnivanja tih založnih prava, ako su ti prijenosi, u skladu sa zakonom, dopušteni,

7. pravo vlasništva na pokretnini koje je zadržano na temelju ugovora, ako je njegovo trajanje duže od jedne godine.

(2) Založno pravo na pokretnini koja je pripadak nekretnine može se upisati ako nekretnina nije opterećena hipotekom ili kojim drugim pravom koje obuhvaća i taj pripadak, što se dokazuje zemljišnoknjižnim izvatkom. Upisom založnog prava na takvoj pokretnini u Upisnik ona gubi svojstvopripatka nekretnine.

(3) O upisu založnog prava na pokretnini koja je izgubila svojstvo pripatka nekretnine, Služba upisa obavijestit će zemljišnoknjižni sud koji vodi zemljišnu knjigu u koju je upisana nekretnina.

(4) U Upisnik se mogu upisivati i dobrovoljna založna prava te prijenos prava vlasništva radi osiguranja na pokretninama i pravima trećih osoba (stvarno pravni dužnik) radi osiguranja tražbina vjerovnika prema njegovom osobnom dužniku.

Vrste upisa

Članak 7.

(1) Vrste upisa jesu glavni upis, zabilježba i napomena.

(2) Glavni upis je upis založnog prava, prijenosa prava vlasništva ili drugog prava, dionice, udjela i poslovnog udjela, mjere zabrane otuđenja ili opterećenja te upis izmjena tih upisa ili njihova brisanja.

(3) Zabilježba je upis kojim se uz određeni glavni upis naznačuje određeno svojstvo ili svrha upisanog prava odnosno upisa (npr. ovršivostizaložnog prava; okolnost da je vlasništvo stvari ili pravo preneseno radi osiguranja i sl.), postojanje spora u vezi s kojim od upisa, okolnost da je izjavljen pravni lijek protiv odluke na temelju koje je obavljen koji od upisa, da je ta odluka postala pravomoćna, da je pokrenut postupak za brisanje upisa, da je pokrenut postupak prisilnog ostvarenja osiguranog prava i sl.

(4) Napomena je upis kojim se upućuje na koji drugi glavni upis, na koji drugi uložak te svaki drugi upis koji se prema odredbama ovoga Zakona ili pravilnika iz članka 5. stavka 3. ovoga Zakona unosi u Upisnik, a nije glavni upis ni zabilježba.

Stranke i sudionici

Članak 8.

(1) Stranke u postupku upisa su osoba koja predlaže određeni upis (predlagatelj) i osoba u čiju se korist upis određuje po službenoj dužnosti te osoba protiv koje se upis predlaže ili određuje po službenoj dužnosti (protustranka).

(2) Ako se upis određuje na stvari ili pravu treće osobe radi dobrovoljnog osiguranja tražbine vjerovnika prema njegovom osobnom dužniku, sve te osobe imaju svojstvo stranke u postupku upisa.

(3) Svojstvo sudionika u postupku priznat će se osobi koja upis nije predložila odnosno prema kojoj se upis ne predlaže ili određuje po službenoj dužnosti ako ima pravni interes sudjelovati u postupku.

Postupak upisa

Članak 9.

Ako odredbama ovoga Zakona nije drukčije određeno, na postupak upisa primjenjuju se na odgovarajući način opće odredbe o izvanparničnom postupku, a podredno opća pravila o parničnom postupku.

Troškovi postupka upisa

Članak 10.

(1) Troškove postupka predujmljuje i snosi predlagatelj, odnosno tijelo koje ga pokreće po službenoj dužnosti.

(2) Ako su radnjama koje druge osobe izazvani troškovi postupka, te troškove dužna je naknaditi stranka ili sudionik koji su neosnovano dali povoda za njihov nastanak ili koji su ih izazvali svojom krivnjom ili slučajem koji joj se dogodio.

(3) O naknadi troškova odlučuje Ministarstvo pravosuđa.

Glava druga

GLAVNA KNJIGA I ZBIRKA ISPRAVA

Glavna knjiga

Članak 11.

(1) Glavna se knjiga sastoji od uložaka.

(2) Ulošci glavne knjige osnivaju se i vode za pojedine ovršenike, protivnike osiguranja ili dužnike odnosno stvarnopravne dužnike (dužnici) kod Službe upisa, i to preko pojedinih poslovnih jedinica Službe upisa:

1. na čijem se području vodi javna knjiga u koju su upisani pokretna stvar ili pravo koji su predmet ovrhe ili osiguranja,

2. na čijem je području sjedište trgovačkog društva dionice kojega, odnosno udio ili poslovni udio u kojemu je predmet ovrhe ili osiguranja,

3. na čijem se području u vrijeme pokretanja postupka nalaze pokretnine koje su predmet ovrhe ili osiguranja, različite od onih iz točke 1. ovoga stavka,

4. na čijem je području prebivalište, odnosno sjedište ovršenika, protivnika osiguranja ili dužnika čija su prava koja nisu navedena u prethodnim točkama ovoga stavka predmet ovrhe ili osiguranja. Ako ovršenik, protivnik osiguranja ili dužnik nemaju prebivalište, odnosno sjedište u Republici Hrvatskoj, uložak će se osnovati preko Službe upisa u Republici Hrvatskoj na čijem se području nalazi njegovo boravište, odnosno predstavništvo, podružnica ili druga poslovna jedinica.

Ulošci

Članak 12.

(1) Svaki se uložak sastoji od tri dijela.

(2) U prvom se dijelu (dio A) upisuju podaci o ovršeniku, protivniku osiguranja ili dužniku (tvrtka, naziv, odnosno ime i prezime, adresa sjedišta ili prebivališta, M.B. pravne osobe; po potrebi i drugi podaci potrebni radi utvrđivanja istovjetnosti ovršenika, protivnika osiguranja ili dužnika).

(3) U drugom dijelu (dio B), koji se može sastojati od jednog ili više listova (list B; listovi B.1, B.2. itd.), upisuju se pojedini predmeti ovrhe ili osiguranja, i to odvojeno na posebnom listu oni predmeti koji su zahvaćeni istom radnjom ovrhe ili osiguranja, opisani na način na koji su pojedinačno naznačeni u ispravi (odluci, zapisniku, javnobilježničkom aktu i sl.) koja predstavlja osnovu za upis prava, odnosno zabrane. Ako je to potrebno, predmeti koji su zahvaćeni istom radnjom ovrhe ili osiguranja upisuju se redom na više listova koji se u tom slučaju označuju brojem i posebnim podbrojem lista (npr. list B.1.1. itd.).

(4) U trećem dijelu (dio C) upisuju se osobe u čiju se korist upis obavlja (ovrhovoditelj ili predlagatelj osiguranja, odnosno vjerovnik u postupku iz kojega potječe osnova za upis) te pravo koje treba upisati na predmetu ovrhe ili osiguranja, odnosno zabrana koja je u njihovu korist određena na tom predmetu, i to odvojeno na posebnim listovima koji odgovaraju po broju i oznaci listovima dijela B u koje su upisani predmeti ovrhe ili osiguranja na kojima su ovrhovoditelji ili predlagatelji osiguranja stekli određena prava ili u odnosu na koje je u njihovu korist određena neka zabrana (list C; listovi C.1, C.2. itd.).

(5) Ako se koji upis treba obaviti po službenoj dužnosti, bez određenja osobe u čiju korist se obavlja, u dijelu C naznačit će se samo da se upis obavlja po službenoj dužnosti.

(6) Upis u povodu nove radnje ovrhe i osiguranja uvijek će se obaviti na posebnim listovima u dijelovima B i C Upisnika čak i u slučaju u kojemu se lista predmeta obuhvaćenih novom radnjom u cijelosti podudara s listom predmeta koji su obuhvaćeni radnjom ovrhe ili osiguranja u povodu koje je upis već obavljen, s time da će se uz pojedine predmete ovrhe ili osiguranja u pogledu kojih se upisi podudaraju napomenuti da su obuhvaćeni i upisom u ranijem, odnosno kasnijem listu.

Prednosni red

Članak 13.

(1) Ako je na predmetu ovrhe ili osiguranja upisanom na određenom listu u dijelu B založno pravo moguće upisati u korist više ovrhovoditelja ili predlagatelja osiguranja, odnosno ako je na istom predmetu osiguranja upisanom u dijelu B u korist više osoba određena zabrana otuđenja ili opterećenja, te se osobe i prava čiji se upis traži odnosno zabrane koje su u njihovu korist određene upisuju redom kojim ih je zaprimila Služba upisa.

(2) Ako više osoba zatraži prijenos ili zadržanje prava vlasništva iste stvari ili prijenos prava, dionice, udjela ili poslovnog udjela, upis će se obaviti u korist onoga koji je prvi zatražio prijenos. Kasnije podneseni prijedlozi bit će odbačeni.

(3) Ako se u slučaju iz stavka 2. ovoga članka prijenos ili zadržanje istog predmeta osiguranja zatraži istodobno u korist više osoba na temelju različitih prijedloga, svi će ti prijedlozi biti odbačeni.

(4) Ako je prijedlog za upis upućen Službi upisa običnom ili preporučenom poštanskom pošiljkom, bit će mjerodavno vrijeme kad poštanska pošiljka bude primljena kod Službe upisa.

(5) Smatrat će se da su poštanske pošiljke stigle istodobno ako su odjednom preuzete od pošte.

Zbirka isprava

Članak 14.

(1) Zbirku isprava čine isprave na temelju kojih je određeni upis obavljen.

(2) Zbirka isprava vodi se odvojeno prema pojedinim uloščima.

(3) Zbirku isprava vodi Služba upisa.

Pomoćne knjige

Članak 15.

(1) Kod Službe upisa vodit će se posebno imenici ovršenika, protivnika osiguranja i dužnika odnosno ovrhovoditelja, predlagatelja osiguranja i vjerovnika koji su upisani u koji uložak Upisnika, uz naznaku broja uloška u koji su upisani.

(2) Kod Službe upisa vodit će se posebni očevidnici pokretnina, odnosno prava upisanih u posebne javne knjige (npr. motorna vozila, patenti i sl.), i to na način na koji se vode u tim javnim knjigama (npr. prema registarskom broju vozila i sl.). U očevidniku će se naznačiti broj uloška Upisnika u kojemu su te pokretnine, odnosno prava upisani te broj pod kojim se vode u posebnoj javnoj knjizi.

Glava treća

UČINCI UPISA

Stjecanje založnog prava bez suglasnosti ovršenika,odnosno protivnika osiguranja

Članak 16.

(1) Založno pravo na određenom predmetu ovrhe ili osiguranja, koje se prema odredbama ovoga Zakona upisuje u Upisnik založnih prava i drugih osiguranja tražbina vjerovnika, stečeno ovrhom ili osiguranjem bez suglasnosti ovršenika, odnosno protivnika osiguranja, smatra se stečenim na način i u vrijeme utvrđeno odredbama Ovršnoga zakona (»Narodne novine«, br. 57/96., 29/99., 42/00., 173/03.,194/03. i 151/04.).

(2) Sud je dužan izdati potvrdu o stjecanju založnog prava bez odgode.

(3) Uz svaki upis iz stavka 1. ovoga članka zabilježit će se da je založno pravo stečeno prisilnim putem te kada je poduzeta radnja kojom je to pravo stečeno.

(4) Prava iz stavka 1. ovoga članka upisuju se u Upisnik samo ako to predloži ovrhovoditelj ili predlagatelj osiguranja, odnosno ako to sud naloži po službenoj dužnosti.

(5) Ovrhovoditelj odnosno predlagatelj osiguranja dužan je uz prijedlog iz stavka 3. ovoga članka podnijeti potvrdu suda o stjecanju založnog prava na određenom predmetu ovrhe ili osiguranja u određeno vrijeme i na određeni način radi ostvarenja ili osiguranja određene tražbine.

Stjecanje založnog prava uz suglasnost protivnika osiguranja, odnosno dužnika

Članak 17.

(1) Sudsko i javnobilježničko založno pravo na temelju sporazuma stranaka sklopljenom u skladu s odredbama Ovršnoga zakona stječe se upisom.

(2) Smatrat će se da je založno pravo stečeno u vrijeme (dan, sat i minutu) kada je prijedlog za upis zaprimljen u Službi upisa. Služba upisa dužna je stranci na njezin zahtjev izdati potvrdu o vremenu zaprimanja, neovisno o tome je li prijedlog Službi upisa predan neposredno ili poštom.

(3) Ako u isto vrijeme u Upisnik budu zaprimljene isprave na temelju kojih treba provesti upis založnog prava uz pristanak protivnika osiguranja, odnosno dužnika i odluka na temelju koje treba upisati zabranu otuđenja ili opterećenja, smatrat će se da je odluka o zabrani otuđenja ili opterećenja stigla prije.

(4) Uz svaki će se upis založnog prava iz stavka 1. ovoga članka zabilježiti da je obavljen na temelju pristanka protivnika osiguranja, odnosno dužnika.

Prijenos ili zadržanje prava vlasništva i drugih prava, dionica, udjela i poslovnih udjela

Članak 18.

(1) Smatrat će se da su prijenosi prava vlasništva i drugih prava, dionica, udjela i poslovnih udjela obavljeni radi osiguranja u vrijeme (dan, sat i minutu) kad je prijedlog za upis prijenosa podnesen Službi upisa.

(2) Prigodom upisa prijenosa iz stavka 1. ovoga članka u dijelu C uloška posebno će se naznačiti da su obavljeni radi osiguranja.

(3) Ako istodobno stignu prijedlog za prijenos prava vlasništva i drugih prava i isprava na temelju koje treba na istom predmetu upisati založno pravo, smatrat će se da je isprava na temelju koje treba upisati založno pravo stigla prije prijedloga za prijenos.

(4) Ako istodobno stignu prijedlog za prijenos prava vlasništva i drugih prava i odluka na temelju koje treba upisati zabranu otuđenja i opterećenja, smatrat će se da je zabrana otuđenja ili opterećenja stigla prije prijedloga za prijenos.

Zabrana otuđenja i opterećenja

Članak 19.

Zabrana otuđenja i opterećenja određenog predmeta ovrhe ili osiguranja djeluje prema trećima od trenutka primitka prijedloga za upis kod Službe upisa, osim ako im nije bila priopćena već prije toga na koji drugi način, u skladu s ovim Zakonom.

Poseban učinak upisa među strankama

Članak 20.

(1) Ako je osiguranje na određenom predmetu upisano na temelju sporazuma stranaka, protivniku osiguranja, odnosno dužniku nije dopušteno dovoditi u pitanje pravo koje je predlagatelj osiguranja, odnosno vjerovnik stekao pozivajući se na to da u vrijeme zasnivanja prava nije bio vlasnik stvari ili nositelj prava, odnosno da nije bio ovlašteni imatelj dionice, udjela ili poslovnog udjela.

(2) Odredba stavka 1. ovoga članka ne utječe na pravo protivnika osiguranja, odnosno dužnika da zbog mana volje ili iz kojeg drugog razloga pobija sporazum na temelju kojega je stvorena osnova za upis.

Učinak prema trećima

Članak 21.

(1) Upis založnog prava ili prijenosa prava, dionice, udjela ili poslovnog udjela ne utječe na pravo treće osobe da u postupku ovrhe ili osiguranja ističe prigovor nedopustivosti ovrhe odnosno osiguranja u povodu kojih je upis obavljen, u skladu s odredbama Ovršnoga zakona.

(2) Upis založnog prava ili prijenosa prava, dionice, udjela ili poslovnog udjela ne utječe na pravo treće osobe da u posebnoj parnici traži utvrđenje i ostvarenje sadržaja svoga prava na predmetu koji je zahvaćen osiguranjem na temelju sporazuma stranaka, odnosno da traži proglašenje takvog osiguranja nedopuštenim.

(3) Treća osoba ima pravo sudjelovati u postupku brisanja upisa u skladu s odredbama ovoga Zakona.

(4) Od dana upisa treći se ne mogu pozivati na to da nisu znali za postojanje upisa.

Glava četvrta

POSTUPAK UPISA

Pokretanje postupka

Članak 22.

Postupak upisa pokreće se prijedlogom stranke ili po službenoj dužnosti.

Prijedlog za glavni upis

Članak 23.

(1) U prijedlogu za glavni upis treba naznačiti stranke, sudsku ili javnobilježničku ispravu na temelju koje se upis traži te istaknuti zahtjev za upis određenog prava odnosno zabrane otuđenja ili opterećenja i predmet ovrhe ili osiguranja.

(2) Zahtjev za upis sadržajno treba odgovarati izreci zaključka kojim se određuje traženi upis.

(3) Prijedlog za glavni upis podnosi se na obrascima čiji će sadržaj i oblik biti utvrđeni pravilnikom iz članka 2. stavka 6. ovoga Zakona.

Prilozi

Članak 24.

(1) Uz prijedlog za upis predlagatelj je dužan priložiti sudsko rješenje kojim se određuje osiguranje, odnosno javnobilježničku ispravu koji sadrže sporazum stranaka o osiguranju tražbine osnivanjem založnog prava ili prijenosom prava.

(2) Ako se upis traži na pokretnini ili pravu koji su upisani u koju drugu javnu knjigu (npr. motorna vozila), prijedlogu treba priložiti izvadak iz te druge javne knjige ili ovjerene prijepise isprava kojima se prema pravilima kojima se uređuje vođenje tih drugih javnih knjiga dokazuje vlasništvo, odnosno pravo.

(3) Ako se upis traži na kojem drugom pravu a ne onome iz stavka 2. ovoga članka, prijedlogu treba priložiti, po mogućnosti, isprave kojima se dokazuje postojanje toga prava.

(4) Izvadci, odnosno ovjereni prijepisi isprava iz prethodnih stavaka ovoga članka ne smiju biti stariji od petnaest dana od dana podnošenja zahtjeva.

(5) Osobe, odnosno tijela koja vode javne knjige ili druge službene evidencije na temelju kojih se mogu izdati izvadci, odnosno isprave iz prethodnih stavaka ovoga članka, dužni su te isprave izdati strankama na njihov zahtjev bez odgode. Te osobe, odnosno tijela imaju pravo na naknadu troškova izdavanja takvih isprava.

Pokretanje postupka za glavni upis po službenoj dužnosti

Članak 25.

(1) Smatrat će se da je postupak za glavni upis pokrenut po službenoj dužnosti kad odluka ili druga isprava na temelju koje treba odrediti upis bude dostavljena Službi upisa.

(2) Služba upisa će posebnim zaključkom utvrditi naknadu koju je osoba u čiju je korist upis po službenoj dužnosti proveden dužna platiti toj službi za provedeni upis. Pravomoćni zaključak o plaćanju naknade je ovršna isprava.

Zaključak o glavnom upisu

Članak 26.

(1) Na temelju odluke ili druge isprave na temelju koje se glavni upis određuje po službenoj dužnosti Služba upisa odredit će upis ako utvrde da prilozi uz tu odluku, odnosno ispravu opravdavaju takav upis i ako upis ne bi bio u protivnosti s već postojećim upisima.

(2) Na temelju prijedloga i priloga uz prijedlog Služba upisa odredit će glavni upis ako utvrdi da je zahtjev za upis osnovan.

(3) Zaključak o glavnom upisu donosi se na obrascima koji će biti utvrđeni u pravilniku iz članka 2. stavka 6. ovoga Zakona.

(4) Ako se zaključak o glavnom upisu donosi po službenoj dužnosti, Služba upisa će sama ispuniti obrasce iz stavka 3. ovoga članka.

(5) Ako se zaključak o glavnom upisu donosi na prijedlog stranke, obrasce zaključka o upisu dužna je ispuniti stranka i podnijeti ih zajedno s prijedlogom za upis.

(6) Obrasci zaključka o glavnom upisu po obliku i sadržaju odgovaraju listovima uloška glavne knjige.

(7) Svaki list zaključka o glavnom upisu mora biti ovjeren potpisom ovlaštene osobe Službe upisa i pečatom upisne službe.

(8) Zaključak o glavnom upisu ne treba obrazložiti.

(9) Zaključak kojim se odbacuje prijedlog ili odbija zahtjev za glavni upis, odnosno obustavlja postupak za glavni upis pokrenut po službenoj dužnosti mora biti obrazložen.

(10) Služba upisa dužna je zaključak o zahtjevu za glavni upis donijeti u roku od osam dana od dana primitka prijedloga za glavni upis. Ako na naknadni prijedlog stranke Služba upisa ne donese taj zaključak u daljnjem roku od tri dana, smatrat će se da je zahtjev za upis odbijen.

Osnivanje privremenog uloška

Članak 27.

(1) Istog dana kada primi prijedlog za glavni upis, odnosno odluku ili drugu ispravu na temelju koje je dužan pokrenuti postupak za takav upis po službenoj dužnosti, Služba upisa osnovat će privremeni uložak koji sadržajno treba odgovarati zaključku o upisu, i na kojemu će naznačiti da je to privremeni uložak.

(2) Privremeni uložak ostaje u Upisniku sve dok se ne donese zaključak o glavnom upisu, u kojem će slučaju biti zamijenjen novim uloškom.

(3) Ako Služba upisa odbaci ili odbije zahtjev za glavni upis ili ako obustavi postupak pokrenut po službenoj dužnosti, privremeni uložak ostaje u Upisniku sve dok zaključak o odbacivanju ili odbijanju zahtjeva, odnosno o obustavi postupka ne postane pravomoćan.

(4) Ako Služba upisa donese zaključak o glavnom upisu, smatrat će se da je on donesen onog dana kada je osnovan privremeni uložak.

(5) U zaključku kojim se zahtjev za upis odbacuje ili odbija ili kojim se postupak obustavlja, odredit će se brisanje privremenog uloška, nakon pravomoćnosti zaključka.

Upis zabilježbi

Članak 28.

(1) Upis koje od zabilježbi iz članka 7. stavka 3. ovoga Zakona Služba upisa odredit će po službenoj dužnosti u povodu odluke ili druge isprave nadležnog tijela ili na vlastiti poticaj, odnosno na prijedlog stranke ili treće osobe koja za to ima pravni interes.

(2) Uz prijedlog iz stavka 1. ovoga članka treba priložiti isprave kojima se dokazuje postojanje pretpostavki za određivanje takvog upisa.

(3) Odmah pošto primi prijedlog iz stavka 1. ovoga članka, Služba upisa upisat će uz glavni upis na koji se prijedlog odnosi napomenu da je on podnesen.

(4) Zaključak o upisu zabilježbe ne donosi se na obrascu i mora biti obrazložen.

(5) Na temelju zaključka kojim se određuje zabilježba Služba upisa upisat će, i prije njegove pravomoćnosti, zabilježbu uz glavni upis na koji se odnosi. Kad zaključak postane pravomoćan, to će se naznačiti uz zabilježbu.

Dostava zaključka

Članak 29.

(1) Zaključak o upisu te zaključak kojim se odbacuje ili odbija zahtjev za upis dostavljaju se strankama odnosno sudionicima ako su oni predložili upis.

(2) Zaključak o upisu donesen po službenoj dužnosti dostavlja se i tijelu koje je dostavom svoje odluke ili druge isprave dalo povoda za pokretanje postupka za upis po službenoj dužnosti.

(3) Zaključak kojim se obustavlja postupak pokrenut po službenoj dužnosti dostavlja se tijelu koje je dostavom svoje odluke ili druge isprave dalo povoda za pokretanje postupka za upis po službenoj dužnosti, a stranci samo ako je o pokretanju postupka bila obaviještena.

(4) Ako je upis određen u vezi s predmetom koji je upisan u posebnu javnu knjigu, tijelu koje vodi tu knjigu zaključak o upisu dostavit će se nakon njegove pravomoćnosti. To je tijelo dužno u javnoj knjizi koju vodi zabilježiti osnivanje uloška u Upisniku uz naznaku njegova broja.

Prigovor

Članak 30.

(1) Protiv zaključka o upisu zaključka kojim se odbacuje ili odbija zahtjev za upis i zaključka o plaćanju naknade, stranka odnosno sudionik može podnijeti prigovor.

(2) Protiv zaključka kojim se obustavlja postupak pokrenut po službenoj dužnosti, stranka može podnijeti prigovor ako je prethodno bila obaviještena o tome da je postupak pokrenut.

(3) Tijelo koje je dostavilo odluku, odnosno ispravu u povodu koje se postupak pokreće po službenoj dužnosti može podnijeti prigovor protiv zaključka o obustavi postupka pokrenutog po službenoj dužnosti ako smatra da je to potrebno radi osiguranja pravilnosti i zakonitosti u postupku upisa.

(4) Prigovor se podnosi Službi upisa koja je zaključak donijela, u roku od osam dana od dana dostave zaključka.

(5) O prigovoru protiv zaključka odlučuje općinski sud na čijem se području nalazi sjedište Službe upisa.

(6) Služba upisa može prihvatiti prigovor ako se time neće povrijediti prava drugih osoba utemeljena na zaključku protiv kojega je on podnesen.

(7) Prigovor podnesen nakon isteka roka iz stavka 4. ovoga članka Služba upisa neće odbaciti, već će predmet u povodu takva prigovora bez odgode proslijediti sudu nadležnom za odlučivanje o prigovoru, koji taj prigovor može prihvatiti ako se time neće povrijediti prava drugih osoba utemeljenih na zaključku protiv kojega je on podnesen.

Postupak suda u povodu prigovora

Članak 31.

(1) U povodu prigovora iz članka 30. ovoga Zakona sud će provesti postupak uz odgovarajuću primjenu odredaba ovoga Zakona o postupku upisa koji provodi Služba upisa.

(2) Nakon provedenog postupka sud će rješenjem odlučiti o zahtjevu za upis.

(3) Protiv rješenja iz stavka 2. ovoga članka dopuštena je žalba u roku od osam dana.

Pravomoćnost

Članak 32.

Kad rješenje o glavnom upisu postane pravomoćno, Služba upisa bez odgode će to zabilježiti u posebnoj rubrici u ulošku, uz naznaku dana kojega je pravomoćnost nastupila. O toj se zabilježbi ne donosi poseban zaključak.

Provedba sudskih rješenja o upisu

Članak 33.

Na temelju rješenja suda donesenih u povodu žalbe Služba upisa obavit će odgovarajuće upise kao u povodu vlastitih odluka o tome.

Brisovna tužba

Članak 34.

(1) Stranka ili sudionik u postupku čije je pravo povrijeđeno upisom u korist neke osobe, ovlašten je radi zaštite toga svog prava tužbom zahtijevati brisanje nezakonitog upisa (brisovna tužba).

(2) Tužba radi brisanja nezakonitog upisa može se podnijeti u roku od šezdeset dana od dana pravomoćnosti zaključka o upisu i neovisno o tome je li protiv zaključka bio izjavljen pravni lijek.

(3) Služba upisa izvršit će na prijedlog tužitelja zabilježbu spora u povodu brisovne tužbe, sukladno odredbi članka 7. stavka 3. ovoga Zakona.

Zabilježba osnivanja uloška u ispravi o vlasništvu,odnosno o pravu

Članak 35.

Tijelo koje vodi javnu knjigu u koju su upisani stvar ili pravo koji su predmet upisa, obavit će, na temelju pravomoćnog zaključka Službe upisa ili pravomoćnog rješenja suda, odgovarajući upis u ispravi o vlasništvu, odnosno o pravu (npr. u knjižici motornoga vozila).

Brisanje upisa

Članak 36.

(1) Brisanje upisa određenog na prijedlog stranke Služba upisa će odrediti:

1. na temelju zajedničkog prijedloga stranaka ili na temelju prijedloga jedne od stranaka s kojim se je druga stranka suglasila,

2. na temelju javne ili javno ovjerovljene isprave koja sadrži izjavu ovrhovoditelja, predlagatelja osiguranja ili vjerovnika da je suglasan da se na temelju te isprave može neposredno zatražiti brisanje određenog upisa,

3. na temelju javne ili javno ovjerovljene isprave kojom se dokazuje da su ispunjeni uvjeti za brisanje upisa u skladu sa sadržajem isprave na temelju koje je upis proveden,

4. na temelju pravomoćne odluke suda kojom se nalaže brisanje.

(2) Brisanje upisa određenog po službenoj dužnosti Služba upisa odredit će na temelju naloga tijela u povodu čije je odluke ili druge isprave odredio upis, odnosno na vlastiti poticaj ili prijedlog stranke ili treće osobe koja za to ima pravni interes, ako je upis odredio neovisno o odluci ili drugoj ispravi toga tijela.

(3) Ako je neki upis određen po službenoj dužnosti na temelju odluke ili druge isprave nadležnog tijela, treći ne može tražiti brisanje tog upisa u postupku upisa, već mora istaknuti svoje prigovore u postupku iz kojega potječe ta odluka, odnosno isprava.

(4) Ako je neki upis određen u povodu prijedloga stranke, treći koji za to ima pravnog interesa može predložiti njegovo brisanje. Ako se stranke ne suglase s prijedlogom trećeg, on može brisanje takvog upisa ishoditi samo na temelju pravomoćne presude kojom se to nalaže, osim ako postojanje uvjeta za brisanje upisa ne dokaže na način predviđen ispravom na temelju koje je upis proveden.

Glava peta

PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Donošenje pravilnika o upisničkoj službi

Članak 37.

(1) Ministar nadležan za poslove pravosuđa donijet će u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona:

1. pravilnik iz članka 2. stavka 6. ovoga Zakona,

2. pravilnik o naknadama za upise u Upisnik,

3. pravilnik o uvjetima korištenja i o naknadi za korištenje preko elektroničkih medija podataka sadržanih u upisnicima i drugim evidencijama Službe upisa.

(2) Služba upisa početi će s radom u roku koji posebnom odlukom odredi ministar nadležan za poslove pravosuđa.

Lebdeće založnopravno osiguranje

Članak 38.

(1) Radi osiguranja novčane tražbine predlagatelja osiguranja odnosno vjerovnika ili novčane protuvrijednosti njegove nenovčane tražbine stranke mogu sporazumno zasnovati založno pravo na ukupnosti svih pokretnina ili samo pokretnina određene vrste (npr. određene vrste robe, zaliha, pogonskog materijala, rezervnih dijelova, namještaja, opreme određene vrste, alata i sl.) koje se nalaze u ili na određenom prostoru (npr. skladištu, stovarištu, spremištu, silosu, pogonu, drugim poslovnim prostorijama ili prostorima) u vlasništvu protivnika osiguranja ili koje protivnik osiguranja koristi po nekoj drugoj pravnoj osnovi.

(2) Osiguranje iz stavka 1. ovoga članka provodi se po pravilima o sudskom ili javnobilježničkom založnopravnom osiguranju na temelju sporazuma stranaka prema Ovršnom zakonu. Pri provedbi takvog osiguranja pokretnine se neće posebno popisivati ili na drugi način pojedinačno određivati.

(3) Založno pravo na pokretninama iz stavka 1. ovoga članka predlagatelj osiguranja, odnosno vjerovnik stječu upisom u Upisnik iz članka 1. ovoga Zakona.

(4) Protivnik osiguranja, odnosno dužnik ovlašten je otuđivati pokretnine iz stavka 1. ovoga članka. Založno pravo na tim pokretninama prestaje njihovom predajom trećemu ili njihovim odnošenjem iz ili sa određenog prostora (stavak 1. ovoga članka).

(5) Ako u sporazumu stranaka o osiguranju nije drukčije određeno, protivnik osiguranja, odnosno dužnik dužan je uredno nadomještati otuđene ili odnesene pokretnine, prema prirodi svoje djelatnosti.

(6) Ako protivnik osiguranja ili vjerovnik zatraži ovrhu radi naplate osigurane tražbine, predmetom njegova založnog prava smatrat će se sve pokretnine koje se prigodom pljenidbenog popisa nađu u ili na prostoru iz stavka 1. ovoga članka. Prednosni red založnog prava predlagatelja osiguranja, odnosno vjerovnika na tim pokretninama računat će se prema odredbi stavka 3. ovoga članka.

(7) Ako se nad protivnikom osiguranja, odnosno dužnikom otvori stečaj, smatrat će se da predlagatelju osiguranja, odnosno vjerovniku pripadarazlučno pravo na pokretninama koje se u vrijeme otvaranja stečajnoga postupka nađu u ili na prostoru iz stavka 1. ovoga članka s prednosnimredom koji se računa prema odredbi stavka 3. ovoga članka.

Pripadnosti nekretnine

Članak 39.

Od dana stupanja na snagu ovoga Zakona, da bi se u zemljišnoj knjizi upisom hipoteke na nekretnini steklo založno pravo i na pokretnini koja ima značenje pripatka te nekretnine, pokretnina u zemljišnoj knjizi mora biti određena i upisana kao pripadak nekretnine.

Upis stečenih sudskih i javnobilježničkih prava na pokretninama i pravima

Članak 40.

(1) U roku od jedne godine od početka primjene ovoga Zakona svaka od stranaka sudskog i javnobilježničkog osiguranja tražbina na pokretninama i pravima, koje je nastalo do stupanja na snagu ovoga Zakona, može pod pretpostavkama propisanim ovim Zakonom zatražiti upis već stečenog prava.

(2) Na upis iz stavka 1. ovoga članka ne primjenjuju se odredbe ovoga Zakona kojima se određuje stjecanje prava upisom u Upisnik.

Usklađivanje drugih propisa s ovim Zakonom

Članak 41.

(1) Od dana početka primjene ovoga Zakona, na temelju rješenja suda o određivanju mjere osiguranja iz članka 264. stavka 1. Ovršnoga zakona, založno pravo na predmetima osiguranja na kojima se dobrovoljna založna prava upisuju u Upisnik, stjecat će se upisom prema odredbama ovoga Zakona.

(2) U slučajevima iz stavka 1. ovoga članka u zapisniku iz članka 263. stavka 1. Ovršnog zakona, utvrdit će se sporazum stranaka o postojanju tražbine predlagatelja osiguranja i vremenu njezinog dospijeća te njihova suglasnost da se tražbina predlagatelja osiguranja osigura na određenom predmetu osiguranja zasnivanjem založnog prava upisom toga prava u Upisnik.

(3) U slučajevima iz stavka 2. ovoga članka u rješenju o osiguranju sud će odrediti da će se založno pravo na predmetu osiguranja steći upisom u Upisnik.

(4) Od dana početka primjene ovoga Zakona sud neće određivati i provoditi mjere osiguranja iz članka 262. točke 2. do 11. Ovršnoga zakona na stvarima i pravima koja se upisuju u ovaj Upisnik.

Članak 42.

Od dana početka primjene ovoga Zakona prestaju važiti odredbe članka 266. Ovršnog zakona u dijelu koji se odnosi na založna prava na pokretninama i pravima koja se upisuju u ovaj Upisnik.

Članak 43.

(1) Kada se sporazumom iz članka 274. stavka 1. Ovršnog zakona prenosi vlasništvo pokretnina i prava koja se upisuju u Upisnik, danom početka primjene ovoga Zakona sporazum treba sadržavati izjavu protivnika osiguranja o tome da je suglasan da se neposredno na temelju sporazuma može u Upisniku obaviti taj prijenos.

(2) Na temelju zapisnika iz stavka 1. ovoga članka stranke mogu tražiti prijenos vlasništva i prava u Upisnik uz zabilježbu da je prijenos obavljen radi osiguranja određene tražbine predlagatelja osiguranja.

(3) U slučajevima iz stavka 2. ovoga članka predlagatelj osiguranja stječe vlasništvo pokretnina upisom u Upisnik.

(4) U slučajevima iz stavka 2. ovoga članka smatrat će se da je prijenos prava obavljen upisom u Upisnik.

(5) Od dana početka primjene ovoga Zakona o osiguranju prijenosom vlasništva na pokretninama te o osiguranju prijenosom prava koja će se upisivati u Upisnik, neće se više objavljivati oglas u »Narodnim novinama«.

Članak 44.

Ministar unutarnjih poslova uskladit će u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovoga Zakona Pravilnik o registraciji vozila (»Narodne novine«, broj 5/05.) s odredbama članka 29. i 35. ovoga Zakona.

Stupanje Zakona na snagu

Članak 45.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«, a počet će se primjenjivati nakon šest mjeseci od dana njegova stupanja na snagu.